

02.08.2024

Espoon kaupunki
Espoon kaupungin kirjaamo
PL 1
02070 Espoon kaupunki

Vantaan kaupungin lausunto Espoon yleiskaava 2060 luonnoksesta

Yleistä

Vantaan kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Espoon Yleiskaava 2060 –luonnoksesta.

Yleiskaavaluonnoksen sisältö on kattavaa ja se pohjautuu laadittuihin selvityksiin. Kaavaratkaisu kattaa eri maankäyttömuodot ja luo hyvän pohjan kaupungin kasvun ohjaamiselle ja maankäytön kehitykselle. Kaupunki haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota muutamiin jäljempänä mainittuihin asioihin.

Espoon yleiskaavan tavoitteet ja periaatteet ovat kestävän kaupunkisuunnittelun periaatteiden mukaiset. Kasvua ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja uudet alueet tukeutuvat tehokkaisiin joukkoliikennetkaisuun. Ongelmaksi saattaa muodostua rakentamisen aikatauluttaminen. Länsiradan raideliikenteen asema ei toteudu ilman riittävän tehokasta maankäyttöä. Alkuvaiheessa voikin siis olla, että uusi alue toimii lähinnä yksityisautoilun varassa, vaikka alueen rakentaminen sidotaankin päätökseen radan toteuttamisesta.

Keskustat

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu keskustoja kolmella eritasoisella keskustamerkinnällä. C1-alueita ovat suuret kaupunkikeskukset, C2-alueita uudet, edellisiin verrattavissa olevat keskustat. C3-merkinnällä on osoitettu 25 lähipalvelukeskittymää. Keskustamerkintöjä on kartalla noin neljäkymmentä. Keskustamerkintöjen runsaus herättää kysymyksen, ohjaavatko ne riittävästi alueiden kehittymistä, ja toisaalta, aiheuttavatko ne ongelmia esim. kaupallisten lähipalveluiden sijoittumiselle jatkossa.

Asuminen

Yleiskaavassa asumista ohjataan pääasiassa tukeutuen uusiin poikittaisiin joukkoliikennekäytäviin sekä Länsiradan uusien asemien ympäristöön. Kasvu sisäänpäin ja olemassa olevan maankäytön tehostaminen tukee ilmastoviisasta kaupungin rakentamista.

Yleiskaavan selostuksessa todetaan, että asemakaavoittamattomilla alueilla rakentaminen tapahtuu suunnittelutarveratkaisujen kautta, eikä tämä mahdollista merkittävää rakentamista näillä alueilla. Lakimuutoksen myötä suunnittelutarveratkaisu poistuu keinovalikoimasta, ja asemakaavan ulkopuolella edetään rakennusluvan yhteydessä myönnettävällä

02.08.2024

sijoittamisluvalla. Sijoittamisluvan edellytykset ovat nykyistä suunnittelutarveratkaisua väljemmät, mikä tulee johtamaan hajakentämisen lisääntymiseen, mikäli maanomistajat tätä mahdollisuutta haluavat käyttää.

Palvelut

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty PY-varauksina peruskoulut ja osalle niistä laajennusvara, sekä varauksia uusia julkisia palveluita varten. Päiväkodit sisältyvät muihin asumisen maankäyttöalueisiin, minkä vuoksi niiden varmistamisessa tarvitaan ennakointia, jotta riittävän kokoinen ja hyvin saavutettava sijainti kaupunkirakenteesta löytyy. Palveluverkon kehittämisessä on jatkossa hyvä etsiä urbaaneja, tiiviiseen kaupunkirakenteeseen sopivia ratkaisuja, jotka säästävät maapinta-alaa ja ovat kestävien kulkumuotojen saavutettavissa.

Elinkeinot ja työpaikat

Tasapainoinen elinkeinokehitys ja oikein sijoittuva työpaikkarakentaminen ovat koko pääkaupunkiseudun kehityksen kannalta olennaisia. Espoon yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu erikseen Työpaikka-alueiksi (TP), Kaupallisten palvelujen alueiksi (KM) ja Tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi (T). Näiden lisäksi työpaikkoja ja toimitilarakennuksia ohjataan kaikille keskusta-alueille. Keskusta-alueille ei ole erikseen osoitettu rakentamisen osuuksia esimerkiksi työpaikoille, kaupallisille palveluille ja asuntorakentamiselle. Mikäli asuntorakentamisen paine palautuu rakennusalan taantumaa edeltäneelle tasolle, on vaarana, että työpaikkarakentamiselle ei jää keskustoissa riittävästi tilaa. Tähän tulisi kiinnittää huomiota esimerkiksi kaavamääräyksissä.

Tekninen huolto

Teknisen huollon teemakartalla selostuksen liitteellä on esitetty yhdyskuntateknisen huollon kohteita sekä alueille sopivia toimintoja. Kartalla ei ole esitetty voimalinjoja ja kaasulinjoja. Teemakartassa olisi hyvä näkyä sähköasemien lisäksi myös voimajohdot, sillä viivamaisia kohteita on paikoin vaikea erottaa kaavakartalta.

Liikenne

Espoon yleiskaavassa on esitetty rohkeasti kasvun keskittymistä nykyisten ja uusien raideyhteyksien varten. Vahvoihin joukkoliikenneyhteyksiin panostaminen vaikuttaa koko seudun liikkumiseen ja tukee kestävästä liikkumista. Tällä voi olla myös negatiivisia vaikutuksia, mikäli esimerkiksi nykyisen metroverkon kapasiteetti ei riitä palvelemaan uusien metroyhteyksien varrella olevaa ja tulevaa maankäyttöä. Asukkaille on joka tapauksessa tärkeää päästä liikkumaan kuntarajoista riippumatta. Vantaa näkeekin tärkeänä, että kuntien väliset, erityisesti seudun poikittaiset yhteydet sekä seudullisesti merkittävät joukkoliikennematkat on nostettu esiin Espoon yleiskaavaluonnoksessa. Myös muut kestävästä liikkumista tukevat kaavaratkaisut ovat kannatettavia.

02.08.2024

Lähijunaliikenteen varikko on merkitty kaavakarttaan kahteen sijaintiin selvitystarvemerkintänä. On hyvä, että varikkoa tutkitaan tarkemmin yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Vantaa korostaa, että asia on seudullisesti merkittävä, koska varikoita tarvitaan seudun lähijunaliikenteen kehittämiseen. Varikkoasia tulee ratkaista mahdollisimman nopeasti, jotta seudun lähijunaliikenteen kehittäminen on mahdollista.

Espoon yleiskaavaluonnos mahdollistaa Myyrmäen ja Leppävaaran välisen joukkoliikenneyhteyden sekä Vihdintietä pitkin Myyrmäkeen kulkevan yhteyden toteuttamisen myös pikaraitiotienä. Vantaan kaupunki pitää ratkaisua erittäin tärkeänä, jotta mahdollistetaan erilaisia vaihtoehtoja seudulliselle pikaraitioverkostolle. Merkintä on linjassa Vantaan ja Helsingin voimassa olevien yleiskaavojen kanssa; Vantaan yleiskaavassa yhteydet on merkitty Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnällä ja Helsingin yleiskaavassa pikaraitiotienä. Kyseiset yhteydet on merkitty Espoon yleiskaavaluonnokseen joukkoliikenteen yhteystarpeena. Myyrmäen ja Leppävaaran välillä liikennöi jo nykyisin bussirunkolinja, joten merkintänä voisi olla yhteystarpeen sijaan esimerkiksi runkoyhteys.

Tie- ja katuverkon osalta Espoon yleiskaavaluonnoksen merkinnöistä keskeisin Vantaata koskeva yhteys on Lintulaaksontien jatke. Selostuksessa mainitaan, että yhteys on tärkeä myös joukkoliikenteen seudullisten yhteyksien kannalta ja se mahdollistaisi jo nykyisen bussirunkoyhteyden kehittämisen. Myös TEN-T-ydinverkkoon kuuluvan Kehä III:n kehittämisen mahdollistaminen (lisäkaistat) on olennaista sekä kansallisen että seudullisen saavutettavuuden kannalta.

Selostuksen liitekarttana oleva Liikenne 2060 ei vastaa täysin kaavakartan ratkaisua. Esimerkiksi Myyrmäen ja Leppävaaran väliin merkityn bussirunkoyhteyden osalta myös liitekartassa olisi hyvä näkyä, että yhteys voi toteutua tarvittaessa pikaraitiotienä. Liitekartalle ei ole myöskään merkitty joukkoliikenteen varikon selvitystarpeita. Liitekarttaa on syytä täydentää muun muassa varikon sijainnin selvityä.

Tallinna-tunnelin osalta Espoon yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu hankkeen tekeillä olevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) vaihtoehtoiset linjaukset, jotka kulkevat Otaniemen kautta. Linjaukset on osoitettu Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus -merkinnällä. Vantaan yleiskaavassa on vastaava merkintä, mutta Vantaalla osoitettu linjaus kulkee voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti Helsingin keskustan kautta.

Vantaan kaupunki toteaa, että Helsingin kautta kulkeva ratkaisu on seudun etu ja liikennejärjestelmän näkökulmasta ensisijainen vaihtoehto. Otaniemen kautta kulkeva vaihtoehto ei tarjoa suoraa vaihtoyhteyttä kaikkiin kaukojuniin, esimerkiksi Turun suunnan juniin tarvittaisiin kaksi vaihtoa. Verkollisesti Otaniemen kautta kulkeva yhteys muodostaisi vaihdottoman yhteyden Aviapoliksen ja Otaniemen/Keilaniemen välille. On kuitenkin epätodennäköistä, että välillä liikennöisi HSL:n liikennettä.

02.08.2024

Otaniemen kautta kulkeva linjaus edellyttää muutosta Vantaan yleiskaavalliseen ratkaisuun. Kaupunki seuraa, tehdäänkö Tallinna-tunnelin linjaukseen muutoksia maakuntakaavan päivittämisen yhteydessä.

Virkistys ja luonnonympäristö

Espoon yleiskaavaluonnoksen ratkaisulla turvataan seudullisen viheralueverkoston jatkuvuus. Viheralueverkoston kytkeytyneisyyttä ja luonnon monimuotoisuutta tuetaan monin merkinnöin ja määräyksin. Yleismääräyksissä on monia luonnon monimuotoisuutta, ekosysteemipalveluja ja virkistysalueiden saavutettavia tukevia määräyksiä. Määräykset ohjaavat hyvin ja täsmällisesti tarkempaa suunnittelua.

Gubbmossen on vuonna 2003 rauhoitettu luonnonsuojelualue Linnaisissa Vantaalla. Suo jatkuu Espooseen, mutta suojelualue päättyy suoraviivaisesti rajalla. Espoon yleiskaavassa voisi tutkia, olisiko mahdollista määritellä aluetta laajemmin esimerkiksi luo- alueeksi luontotyyppin kokonaisuutta turvaavalla tavalla.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Espoosta Vantaalle jatkuva Espoonjokilaakson maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö on turvattu kahdella määräyksellä, arvokkaana kulttuuriympäristönä ja Espoonjokilaakson kehittämisvyöhykkeenä. Kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilymistä ei kuitenkaan tueta yhtä tarkoilla määräyksillä kuin Vantaalla.

Suuri rantatie kulkee Vantaalta Espooseen Ainontielle Pitkäjärven eteläpuolella. Vantaan yleiskaavoissa Suurta rantatietä on koskenut historiallisen tien suojelumääräys jo yleiskaavassa 2007. Yleiskaavassa 2020 siihen liitettiin kehittämismääräys: "Suuren rantatien linjaus säilytetään tai palautetaan kävelen, pyöräillen tai ratsain kuljettavaksi aina kun mahdollista. Siellä, missä linjaus on katkennut, suunnitellaan tieosuuksia yhdistäviä kulkuväyliä." Olisi hyvä, jos Turusta Viipuriin kulkevaa historiallista tietä voitaisiin kehittää yhtenäisenä ja jatkuvana Vantaata laajemmalla alueella.

Arvokkaan kulttuuriympäristön rasterimerkintä ei erotu kaikilla maankäyttömerkinnöillä, se hukkuu esimerkiksi virkistysalueen vaaleanvihreään.

Ympäristöhaittojen hallinta

Yleismääräyksen mukaan "Maankäytön jatkosuunnittelussa on huomioitava lentoliikenteen, liikenteen ja muiden toimintojen melusta ja päästöistä johtuvat rajoitukset maankäytön sijoittumiselle sekä näihin liittyvät suojaustarpeet." Kaavaselostuksessa on esitetty lentoliikenteen reittitiheydet, muttei kuvattu, millä tavoin lentomelualueen ja nk. puskurivyöhykkeen ulkopuolella laskeutumisreiteillä lentomelu huomioidaan.

Vantaan kaupunki toivoo jatkossakin yhteistyötä kuntarajaan rajoittuvissa ja rajan ylittävissä suunnittelukysymyksissä.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS